

RTU studiju kurss "Sociālā darba attīstība pasaulē un vēsture"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1570
Nosaukums	Sociālā darba attīstība pasaulē un vēsture
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Ārija Kolosova - Doktors, Docents
Mācītspēks	Santa Melķe - Lektors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss sniedz ieskatu sociālā darba kā profesionālas darbības vēsturiskajā attīstībā pasaulē. Tiek analizēti galvenie sociālie, politiskie, kultūras un idejiskie faktori, kas ietekmējuši sociālā darba rašanos, transformāciju un institucionalizāciju dažādos laikmetos un reģionos. Īpaša uzmanība tiek pievērsta sociālās palīdzības pirmsākumiem, profesionālā sociālā darba veidošanās posmiem 19. un 20. gadsimtā, kā arī dažādu valstu pieredzei sociālā darba attīstībā. Studiju kurss veicina izpratni par sociālā darba vērtību sistēmu, profesionālo identitāti un teorētiskajiem pamatiem, kā arī attīsta studentu spēju kritiski analizēt vēsturiskos procesus saistībā ar mūsdienu sociālā darba praksēm. Studenti apgūst arī pētniecības pamatprasmes, izmantojot vēsturiskos avotus un zinātnisko literatūru.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir iepazīstināt studentus ar sociālā darba kā profesionālas darbības veidošanās vēsturiskajiem pamatiem un attīstības posmiem pasaulē, veidojot izpratni par galvenajiem idejiskajiem, politiskajiem un sociālajiem faktoriem, kas ietekmējuši sociālā darba rašanos, transformāciju un institucionalizāciju dažādos vēsturiskos un kultūras kontekstos, sekmēt studentu spēju analizēt sociālā darba vēsturisko pieredzi un tās ietekmi uz mūsdienu profesionālo praksi un vērtībām. Studiju kursa uzdevumi: - attīstīt individuālās un komandas darba prasmes, izpētīt sociālās palīdzības un aprūpes pirmsākumus dažādos vēsturiskos laikmetos – analizēt, kā sociālā atbalsta formas veidojās senajās civilizācijās, viduslaiku sabiedrībā un agrīnajos modernajos laikos, īpaši uzsverot reliģijas, kopienas, ģimenes un labdarības institūciju lomu; - attīstīt prasmes analizēt sociālā darba kā profesijas veidošanos – izziņāt profesionālā sociālā darba rašanās apstākļus un institucionalizāciju 19. un 20. gadsimtā Rietumeiropā, Ziemeļamerikā un citur, tostarp pirmās izglītības programmas un organizācijas; - veicināt izpratni par sociālā darba attīstību dažādos nacionālos un kultūras kontekstos – salīdzinot sociālā darba attīstības modeļus un uzsverot reģionālos atšķirību iemeslus, piemēram, vēsturiskos, politiskos un ekonomiskos apstākļus; - veicināt izpratni par sociālā darba idejiskajiem, filozofiskajiem un teorētiskajiem pamatiem – identificējot galvenos sociālos, morālos un politiskos virzienus, kas ietekmējuši sociālā darba mērķus, vērtības un profesionālo identitāti; - attīstīt kritisku domāšanu par sociālā darba attīstību un tā aktualitāti mūsdienās – veicināt spēju analizēt vēsturiskos procesus kontekstā ar mūsdienu sociālā darba praksēm un izaicinājumiem; - stiprināt pētnieciskās, analītiskās un prezentācijas prasmes – rosināt studentus izmantot vēsturiskos avotus un zinātnisko literatūru, veikt tematiskus pētījumus un sagatavot to rezultātu prezentācijas.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa ietvaros paredzēti 8 patstāvīgie darbi, kuru tematika iekļauta kursa satura plānojumā. Katram patstāvīgajam darbam tiek definēti konkrēti mērķi, uzdevumi, sasniedzamie rezultāti un vērtēšanas kritēriji, ar kuriem studenti tiek iepazīstināti pirms darba uzsākšanas. Patstāvīgie darbi tiek organizēti atbilstoši studējošo skaitam – individuāli, pāros vai mazās grupās – un to saturs pielāgots attiecīgajam tematam un izpētes apjomam. Patstāvīgo darbu mērķis ir padziļināti izpētīt un analizēt konkrētu sociālā darba attīstības aspektu dažādos vēsturiskos un kultūras kontekstos. Darbu izpilde ietver rakstiski noformētu uzdevumu (eseju, īsu izpētes darbu, avotu analīzi u.c.), kas tiek sagatavots iesniegšanai un papildināts ar mutisku prezentāciju vai diskusiju kursa nodarbību laikā. Uzdevumi: - patstāvīgi apgūt informāciju no dažādiem avotiem; - attīstīt analītisko un kritisko domāšanu; - izteikt pamatotus secinājumus par sociālā darba vēsturiskajām tendencēm; - sasaistīt vēsturiskās zināšanas ar mūsdienu profesionālo praksi.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Bela, B., Ozola, I., Rasnača, L. (zin. red.), Rezgale-Straidoma, E., Roga-Vailza, V., & Romāne-Meiere, A. (2023). Sociālā darba vārdnīca (640 lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. https://doi.org/10.22364/sdtv.23 2. Rokasgrāmata: Sociālais darbs ar gadījumu. I, II daļa. (2020). Rīga. 3. Eiropas Padome. Sociālo darbinieku sākotnējā un vēlākā apmācība, ņemot vērā viņu mainošos lomu [Sociālās politikas dokuments]. 4. Labklājības ministrija. (2021). Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021–2027. gadam. https://www.lm.gov.lv/lv/media/3370/download 5. Kondratjeva, O. Social work leaders through history. In Social work leaders through history (Chap. 1). Springer Publishing. https://connect.springerpub.com/content/book/978-0-8261-4645-8/chapter/ch01 6. United Nations. Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development. https://sdgs.un.org/goals 7. Pārresoru koordinācijas centrs. ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi. https://www.pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/ano-ilgtspējigas-attistibas-merki 8. Labklājības ministrija. Sociālais darbs – vēsture Latvijā un pasaulē. https://www.lm.gov.lv/lv/media/7705/download Papildu/Additional: 1. International Federation of Social Workers. Home. https://www.ifsw.org/ 2. International Association of Schools of Social Work. Home. https://www.iassw-aiets.org/ 3. Global Awareness Society International. Philosophy. http://orgs.bloomu.edu/gasi/philosophy.php 4. United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development. https://sdgs.un.org/goals 5. United Nations. Deliver humanitarian aid. https://www.un.org/en/our-work/deliver-humanitarian-aid 6. International Federation of Social Workers. The role of social work in social protection systems: The universal right to social protection. https://www.ifsw.org/the-role-of-social-work-in-social-protection-systems-the-universal-right-to-social-protection/ 7. Social Work Degree Guide. What professional organizations should social workers join? https://www.socialworkdegreeguide.com/faq/what-professional-organizations-should-social-workers-join/ 8. International Council on Social Welfare. Frequently asked questions (FAQ). 9. Vilka, L. (2012). Sociālā darba izglītībai Latvijā 20 gadu. Latvijas Zinātņu akadēmijas Vēstis. A daļa, 66(4), 56–63. https://archive.lza.lv/LZA_VestisA/66_4/7_Lolita%20Vilka%20SOCIALA%20DARBA%20IZGLITIBAI.pdf Citi informācijas resursi / Other sources of information: 1. Sociālā darba process: Sociālā darbinieka lomas, u.c. YouTube 2. Learning Academy. Measures of development. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=8sEYB-PWSPc 3. Life Skills Education. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=fCOWKsAaDbo
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par sociālā darba dimensijām, ētiskajām dilemmām, sociālā darbinieka profesijas daudzdimensionalitāti.

Studiju kursa saturs

Saturš	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads sociālā darba vēsturē Latvijā un pasaulē. Vēstures izpētes nozīme sociālajā darbā. Avoti un metodes sociālā darba vēstures analizē.	2	4	2	8
Sociālās palīdzības pirmsākumi un labdarības formas dažādos laikmetos. Reliģiskās, kopienu un agrīnās institucionālās palīdzības formas Nabadzības likumu ietekme (piemēram, Anglijas Nabadzības likumi).	4	4	0	6
Sociālās pārmaiņas industriālajā laikmetā un to ietekme uz sociālo darbu. Industriālā revolūcija, urbanizācija un sociālās problēmas. Sabiedrības reakcija un jaunu palīdzības formu rašanās.	4	4	2	8
Sociālā darba profesionālizācijas sākotne 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā. COŠ un Settlement House kustības. Sieviešu loma un pirmie profesionāļi sociālajā darbā.	2	4	2	6
Sociālā darba attīstība starpkaru periodā un pēc Otrā pasaules kara. Krīžu ietekme uz sociālo politiku un profesijas nostiprināšanos. Labklājības valsts izveide un valsts loma sociālajā darbā.	4	4	2	6
Sociālā darba attīstība dažādos reģionos: Ziemeļamerika, Skandināvija, Austrumeiropa. Salīdzinošs skatījums uz modeļiem un pieejām dažādās valstīs.	4	6	2	6
Sociālais darbs postpadomju telpā un demokrātisko institūciju attīstība. Sociālā darba atdzimšana un pārmaiņas Latvijā un citās reģiona valstīs.	4	6	2	8
Sociālā darba vērtību sistēma un ētika vēsturiskā kontekstā. Cilvēktiesības, sociālais taisnīgums un profesionālā ētika.	4	6	0	8
Kritiska un globāla pieeja sociālā darba vēsturei. Koloniālisma, rasisma un postkoloniālo struktūru ietekme.	2	6	2	6
Globālās sociālās problēmas un sociālā darba loma globālo izaicinājumu kontekstā. Sociālā darba vēstures nozīme mūsdienu profesionālajā identitātē.	2	8	2	6
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Pārzina un izprot sociālā darba vēsturiskās attīstības posmus pasaules kontekstā. 2. Pārzina galvenos sociālos, politiskos un kultūras faktorus, kas ietekmējuši sociālā darba veidošanos un attīstību. 3. Izprot dažādu valstu sociālā darba modeļu un pieeju vēsturiskās atšķirības. 4. Zina par sociālā darba vērtībām un ētikas attīstībām laika gaitā, tostarp cilvēktiesību un sociālā taisnīguma konceptiem.	Vērtēšanas metodes un kritēriji(*): 1. Studiju kursa noslēguma darbs (darbs studiju e-vidē) * Loģiska struktūra, pamatoti secinājumi, atbilstība akadēmiskajiem standartiem. 2. Mutiska prezentācija * Spēja sasaistīt vēsturiskus notikumus ar mūsdienu praksi. 3. Diskusija vai personīgā refleksija. * Spēja apzināties vērtību nozīmi profesionālajā attīstībā. 4. Studiju kursa noslēguma debates. * Redzējums balstīts vēsturiskos piemēros, vērtībās un cilvēktiesībās.
Prasmes: 1. Prot analizēt un salīdzināt sociālā darba attīstību dažādos vēsturiskos un reģionālos kontekstos. 2. Prot kritiski izvērtēt vēsturiskos procesus, kas ietekmējuši mūsdienu sociālā darba praksi. 3. Prot lietot akadēmiskus avotus un vēsturiskos materiālus sociālā darba vēstures izpētē. 4. Prot veidot argumentētu skatījumu uz sociālā darba identitāti, balstoties vēsturiskos datos.	Vērtēšanas metodes un kritēriji(*): 1. Studiju kursa noslēguma darbs (darbs studiju e-vidē) * Loģiska struktūra, pamatoti secinājumi, atbilstība akadēmiskajiem standartiem. 2. Mutiska prezentācija * Spēja sasaistīt vēsturiskus notikumus ar mūsdienu praksi. 3. Diskusija vai personīgā refleksija. * Spēja apzināties vērtību nozīmi profesionālajā attīstībā. 4. Studiju kursa noslēguma debates. * Redzējums balstīts vēsturiskos piemēros, vērtībās un cilvēktiesībās.
Kompetence: 1. Spēj patstāvīgi strukturēt un pamatot sociālā darba vēstures analīzi. 2. Spēj integrēt vēsturisko skatījumu mūsdienu profesionālās prakses izpratnē. 3. Spēj atpazīt un reflektēt par sociālā darba profesionālās identitātes veidošanos laika gaitā. 4. Spēj patstāvīgi izmantot iegūtās zināšanas, lai veicinātu ētisku un vērtībās balstītu sociālo darbu globālā un vietējā līmenī.	Vērtēšanas metodes un kritēriji(*): 1. Studiju kursa noslēguma darbs (darbs studiju e-vidē) * Loģiska struktūra, pamatoti secinājumi, atbilstība akadēmiskajiem standartiem. 2. Mutiska prezentācija * Spēja sasaistīt vēsturiskus notikumus ar mūsdienu praksi. 3. Diskusija vai personīgā refleksija. * Spēja apzināties vērtību nozīmi profesionālajā attīstībā. 4. Studiju kursa noslēguma debates. * Redzējums balstīts vēsturiskos piemēros, vērtībās un cilvēktiesībās.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Patstāvīgo darbu izpilde	30
Mērķtiecīga iesaiste semināru nodarbībās	30
Gala eksāmens - studiju kursa noslēguma darbs (darbs studiju e-vidē)	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	